

Jaarverslag 2017

Onderzoeksprogramma 2018

Rekenkamercommissie
van de gemeente Renkum

2017
2018

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Samenstelling en organisatie	4
2. Jaarverslag	5
2.1 Afgeronde onderzoeken 2017	5
2.2 Onderzoeken gestart in 2017	5
2.3 Uitgevoerd vooronderzoek	5
2.4 Voorgenomen onderzoeken samen met anderen	6
2.5 Diverse afstemmingen.....	6
2.5.1 Regio RKC's	6
2.5.2 Rekenkamer gemeente Arnhem	6
2.5.3 Raadsfracties	6
2.5.4 Rekeningcommissie en andere afstemming	6
3. Jaarprogramma 2018	7
3.1 De selectie van onderwerpen.....	7
3.2 De geselecteerde onderwerpen	7
3.3 Wijzigingen in het programma	7
4. Financiën	9
4.1 Financiën 2017	9
4.2 Financiën 2018	9
4.2.1 Budget 2018	9
4.2.2 Begroting 2018	9

Voorwoord

Voor u ligt het gecombineerde jaarverslag 2017 en jaarprogramma 2018 van de rekenkamercommissie.

2017 is voor de rekenkamercommissie een beetje een bijzonder jaar geweest. Door persoonlijke omstandigheden is mevrouw Berber Lettinga slechts op halve kracht betrokken geweest bij het werk van de commissie. Het laatste onderzoek waar zij aan heeft bijgedragen is ICT governance. Dat onderzoek is op 6 december besproken in de Commissie Bedrijvigheid. Aansluitend heeft zij haar lidmaatschap beëindigd. De ontbrekende capaciteit hebben we dit jaar geprobeerd op te vangen door inhuur. Zo heeft mevrouw Ferial Melssen ons bijgestaan bij het uitvoeren van het onderzoek Toerisme. Dat onderzoek zal begin 2018 worden gerapporteerd.

Het jaar 2018 wordt het jaar van de veranderingen. De rekenkamercommissie heeft zoals aangegeven één vacature. In dit jaar lopen de benoemingstermijnen van de overige leden af. Maar ook voor de raad staan de nodige veranderingen op de rol. De verkiezingen in maart staan daar borg voor.

Jezelf ontwikkelen of een organisatie ontwikkelen gaat altijd gepaard met veranderingen. Veranderingen zijn soms ook nodig én een natuurlijk gegeven. Tegen deze achtergrond kijken wij vol vertrouwen naar het jaar 2018!

Daan Nijland

Voorzitter RKC

1. Samenstelling en organisatie

De rekenkamercommissie van de gemeente Renkum wordt gevormd door:

- de heer ir. D. Nijland (voorzitter), benoemd tot april 2018;
- de heer M.A. Rol BSc, benoemd tot september 2018.
- Vacature¹

Ondersteuning

De rekenkamercommissie wordt ondersteund door de griffie.

In eerdere jaarverslagen is al gemeld dat rekenkamercommissie ervaart dat de beschikbaarheid van de griffie onder druk staat. Diverse omstandigheden hebben er afgelopen jaar toe geleid dat vooral administratieve zaken meer door de voorzitter van de RKC zijn uitgevoerd.

Met de constructie dat de rekenkamercommissie wordt ondersteund door de griffie is de RKC zeer tevreden. Deze manier van organiseren zorgt voor een goede communicatie en borging van informatie richting de RKC van wat er speelt in en om het gemeentehuis. De persoonlijke relaties tussen de griffie en leden van de RKC zijn hier mede debet aan.

Plannen minister

In het jaarverslag 2016 zijn enkele zinnen geweid aan plannen die de minister zou hebben ten aanzien van de lokale rekenkamers en rekenkamercommissies. Over deze plannen is het doodstil geworden. De voornemens zoals vorig jaar genoemd zoals benoemingstermijnen van 2x 6 jaar en ambtenaren die voor een rekenkamer werken mogen niet ook werken voor andere organen van de gemeente, zijn dus niet geëffectueerd. Hoe de nieuwe minister om zal gaan met dit dossier is onbekend.

---

¹ In de raadsvergadering van 28 februari 2018 is de heer Juul Cornips beëdigd voor de termijn van 1 jaar tot lid van de rekenkamercommissie van de gemeente Renkum.

2. Jaarverslag

2.1 Afgeronde onderzoeken 2017

Het onderzoek ICT governance is op 6 december besproken in de Commissie Bedrijvigheid. In dit rapport is geprobeerd de raad inzicht te verschaffen hoe ICT in de gemeentelijke beleids- en verantwoordingscyclus is geborgd. De conclusie die de RKC in dit rapport trekt is dat de toegankelijkheid van de informatie er voor zorgt dat de raad onvoldoende in staat is om zijn rol en taak volledig uit te kunnen voeren.

In het rapport ICT governance constateert de RKC dat de jaarstukken voor raadsleden moeilijk toegankelijk zijn. Dat heeft naast het vele gebruik van vakjargon ook te maken met onduidelijk taalgebruik. Aanleiding voor de RKC om het bureau Loo van Eck twee onderzoeken uit te laten voeren naar het taalgebruik in officiële documenten van de gemeente. Het eerste onderzoek richtte zich op brieven en e-mails. Het tweede onderzoek richtte zich op raadsvoorstellen. Deze beide onderzoeken zijn met begeleidend schrijven ter beschikking gesteld aan de raad. Beide onderzoeken leverden een vrij positief beeld op van de huidige situatie. De griffie en de ambtelijke organisatie hebben aangegeven samen te zullen kijken naar verbeteringen ten aanzien van de raadsvoorstellen.

2.2 Onderzoeken gestart in 2017

Op het programma voor 2016 stond het onderzoek naar het economisch vestigingsbeleid binnen de gemeente Renkum. Vooral toegespitst op de sector toerisme en recreatie. De startnotitie hiervoor is geschreven eind 2016. Het onderzoek is gestart in 2017. Het onderzoek wil inzicht bieden in de huidige stand van zaken van beleidsuitvoering en de effectiviteit van het gevoerde economische beleid ter bevordering van toerisme en recreatie in de gemeente Renkum.

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van documentanalyse, enquête en interviews met ondernemers en interviews met betrokken ambtenaren. Het onderzoek zal begin februari 2018 worden gerapporteerd door middel van een zogenaamde raadsbrief.²

Daarnaast heeft de RKC dit jaar meegedaan met de door de NVR (Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies) georganiseerde 'spotdag'. Het onderzoek probeert te achterhalen waarover inwoners door hun gemeente geïnformeerd willen worden. In Renkum is meegedaan met een online enquête die door inwoners ingevuld kon worden. Uitkomsten van deze spotdag worden in maart 2018 bekendgemaakt.

2.3 Uitgevoerd vooronderzoek

In het jaarprogramma 2016 is het onderzoek Taakstelling Sport opgenomen. De vraag hierbij was waarom de taakstelling nog niet is gerealiseerd. In het jaarprogramma is aangegeven dat de RKC eerst een verkennend onderzoek zal uitvoeren om de vraagstelling en de haalbaarheid van het onderzoek helder te krijgen. Dat onderzoek is uitgevoerd. De conclusie van de RKC is dat de taakstelling voor een groot deel is gerealiseerd. Van de taakstelling van €200.000,- staat nog €50.000,- open. De taakstelling is op een andere wijze gerealiseerd dan oorspronkelijk bedoeld. Bron hiervoor: voorjaarsnota 2015, pagina's 49 en 50. Op basis van deze bevindingen heeft de RKC gemeend hier geen verder onderzoek naar uit te voeren.

---

² Begin februari 2018 is de raadsbrief verstuurd en het onderzoek is op 7 februari 2018 gepresenteerd tijdens een door de RTA Toerisme georganiseerde themabijeenkomst "Toerisme".

2.4 Voorgenomen onderzoeken samen met anderen

Ook in het jaarprogramma 2016 opgenomen is een onderzoek naar De Connectie. Zoals aangegeven zal dit onderzoek samen met de rekenkamer van de gemeente Arnhem worden uitgevoerd. Hun planning gaat uit van het uitvoeren van een vooronderzoek in 2018 en, afhankelijk van de bevindingen, uitvoering van het onderzoek in 2019. Daarom staat dit onderzoek bij ons nog even in de wachtstand.

2.5 Diverse afstemmingen

2.5.1 Regio RKC's

In 2015 is de RKC van de gemeente Renkum betrokken geraakt bij een afstemmingsoverleg overleg van RKC's van de gemeenten Wageningen, Veenendaal, Rheden en Ede. Dit is een gevolg van de poging om gezamenlijk met Wageningen en Ede een onderzoek naar Permar te doen in 2012.

In 2017 heeft eenmaal overleg in dit verband plaatsgevonden. Gastheer was op 9 mei de RKC van de gemeente Rhenen.

2.5.2 Rekenkamer gemeente Arnhem

De voorzitter van de rekenkamer van de gemeente Arnhem is tevens voorzitter van de rekenkamer van de gemeente Wageningen. Het elkaar kennen en weten te vinden helpt in de afstemming. Zo heeft de rekenkamer van de gemeente Arnhem met diverse RKC's contact gezocht bij de opzet van een onderzoek met behulp van mystery guests. Hoewel wij dit een zeer interessant onderzoek vonden hebben wij vanwege diverse redenen, waaronder financiële, hier niet aan deelgenomen. Het betreffende onderzoek is inmiddels gepubliceerd.

2.5.3 Raadsfracties

Ook in 2017 heeft de RKC raadsfracties uitgenodigd voor het plannen van een afstemmingsmoment. Diverse fracties hebben hier gehoor aan gegeven. Met andere fracties heeft uitwisseling per e-mail plaatsgevonden. Deze uitwisseling was vooral gericht op mogelijke onderzoeksonderwerpen. De RKC heeft het voornemen het actief zoeken naar afstemmingsmomenten met raadsfracties voort te zetten.

2.5.4 Rekeningcommissie en andere afstemming

Met de rekeningcommissie is in 2017 éénmaal overlegd met name gericht op het jaarprogramma 2018. Meer dan ooit leverde dit een vrij eenduidig beeld op van de voorkeur die leeft binnen de raad.

Daarnaast heeft het zogenaamde afstemmingsoverleg plaatsgevonden met de rekeningcommissie, de auditor, de concern controller, de accountant en de RKC. De waarde van dit overleg is gelegen in afstemming, zodat overlappen in onderzoeken worden vermeden en brede uitwisseling ontstaat. Dat bleek dit jaar met name bij de voorgenomen onderzoeken van de auditor en de RKC.

3. Jaarprogramma 2018

3.1 De selectie van onderwerpen

Zoals vermeld in 2.5.2 heeft de RKC dit jaar met diverse fracties overleg gehad. In deze afzonderlijke overleggen zijn suggesties voor onderzoeksonderwerpen gedaan. Vervolgens heeft de rekenkamercommissie gekeken naar actuele onderwerpen in het land en naar onderwerpen die voorgaande jaren de revue zijn gepasseerd. Op basis van deze inventarisaties is een longlist samengesteld. Deze is door de leden van de RKC teruggebracht tot een shortlist. Deze shortlist is besproken met leden van de rekeningcommissie.

Bij de totstandkoming van de shortlist hebben de voor de RKC gebruikelijke criteria als uitgangspunt gediend:

Risico:

Het aan het onderwerp verbonden risico.

Het gaat er dan om vast te stellen welke de risico's zijn dat een beleid niet (volledig) slaagt en welke vervolgens de risico's zijn die de gemeente loopt met financiële, politiek-bestuurlijke en of juridische consequenties als het risico zich manifesteert.

Twijfel:

Twijfel over de doelmatigheid en/of effectiviteit van het beleid. Hierbij gaat het erom dat er twijfel is of de gemaakte keuze voor het beleidsinstrument daadwerkelijk de meest effectieve of efficiënte is of dat op grond van andere overwegingen gekozen is voor dat beleid.

Belang:

Het belang van het onderwerp. Het betreft dan het F: financiële belang; M: maatschappelijke belang en het P: politieke belang.

Toegevoegde waarde:

De toegevoegde waarde van rekenkameronderzoek. Het onderzoek van de rekenkamercommissie moet een duidelijke meerwaarde opleveren in de zin dat het in bruikbare aanbevelingen resulteert. De rekenkamercommissie is niet het enige bestuurslichaam dat onderzoek doet naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid. Ook het college doet onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid en de accountant naar rechtmatigheid. Het rekenkameronderzoek moet dan ook daadwerkelijk iets toevoegen aan (eventuele) onderzoeken van college en accountant.

3.2 De geselecteerde onderwerpen

Deze shortlist is besproken met de leden van de rekeningcommissie. Op basis van de reacties tijdens dit overleg is een vrij eenduidig beeld ontstaan: onderzoek naar de uitvoering van de WMO. Dit onderwerp dient nader te worden afgebakend. Omdat dit een vrij groot onderwerp is en omdat de RKC meent hiervoor externe expertise te moeten inhuren, is bewust gekozen om dit jaar slechts één onderwerp te selecteren.

3.3 Wijzigingen in het programma

Bij de uitwerking van het voorgenomen onderzoeksonderwerp kan blijken dat dit in de praktijk niet haalbaar en inpasbaar is. Uiteraard communiceert de rekenkamercommissie eventuele wijzigingen in haar onderzoeksprogramma met de betrokkenen.

Daarnaast is het mogelijk dat zich in 2018 één of meer onderwerpen aandienen, die naar het oordeel van de rekenkamercommissie direct onderzocht moeten worden of die een onderzoek waard zijn.

Het kan dan gaan om deelname aan een door anderen geïnitieerd onderzoek of om een eigen (voor)onderzoek. Op grond van de geldende verordening heeft de rekenkamercommissie deze bevoegdheid. Ook dan zal de rekenkamercommissie dit communiceren met de betrokken partijen.

4. Financiën

4.1 Financiën 2017

Het budget van de rekenkamercommissie in 2017 was net als de andere jaren € 40.000, - inclusief ambtelijke ondersteuning. Het jaar wordt afgesloten met een overschot van € 4.400, -.

Vergaderingen en onderzoeken	€ 23.800, -
Ambtelijk secretariaat	€ 11.000, - ³
Scholing, abonnementen, divers	€ 800, -
Totaal	€ 35.600, -

4.2 Financiën 2018

4.2.1 Budget 2018

De raad stelt jaarlijks het budget voor de rekenkamercommissie vast. Voor de jaren 2006 t/m 2012 bedroeg het budget steeds € 50.000, -. In 2013 is het budget vastgesteld op € 40.000, -. Dat is tot op heden gelijk gebleven.

Volgens de geldende verordening worden ten laste van dit budget de kosten gebracht voor:

- de vergoedingen voor de externe leden;
- externe deskundigen die eventueel door de rekenkamercommissie zijn ingeschakeld;
- het ambtelijk secretariaat;
- eventuele overige uitgaven die de commissie nodig acht voor de uitoefening van haar taak.

De grootste posten zijn de vergoedingen voor de externe leden (m.i.v. 1-1-2017 € 176, - per vergadering en € 89, - per uur voor andere werkzaamheden) en het ambtelijk secretariaat. Tot 2013 boden de griffier en plv. griffier ieder voor 4 uur per week (0,2 fte) ondersteuning. Sinds 2013 is dit beperkt tot 4 uur ondersteuning door de griffier.

4.2.2 Begroting 2018

De begroting van de rekenkamercommissie ziet er als volgt uit:

Vergaderingen rekenkamercommissie		
Presentiegeld en reiskosten externe leden	€	8.500, -
Onderzoeken	€	17.500,-
Scholing en abonnementen		
scholing divers + abonnementen en lidmaatschappen (NVRP)	€	4.000, -
Ambtelijk secretariaat		
0,2 FTE	ca. €	10.000, -
Totaal	€	40.000, -

³ Het verschil tussen de werkelijke uitgaven voor het ambtelijk secretariaat en het bedrag dat hiervoor begroot is, valt te verklaren uit het feit dat het budget van de rekenkamercommissie een vast budget betreft van € 40.000, - en de vergoeding van de griffier wordt aangepast n.a.v. wijzigingen in de salarisregeling (CAO).